

GDPR

A 2016/679 EURÓPAI PARLAMENTI ÉS TANÁCSI RENDELET
(ÁLTALÁNOS ADATVÉDELMI RENDELET, GDPR) SZOCIÁLIS
ÁGAZATON BELÜLI ALKALMAZÁSÁNAK GYAKORLATI
KÉRDÉSEI ÉS DILEMMÁI

Meleg Sándor
2018

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

- A rendelet **2016. május 24-én** lépett hatályba,
- Kétéves türelmi időszak után **2018. május 25-től** kell(ene) alkalmazni.
- Az Infotv. jogharmonizáció két lépésben történt meg, a jelentős változásokat tartalmazó módosítás (2018. évi XIII. törvény) 2018. június 30-án lépett hatályba.
- Az ágazati alkalmazás folyamatos, de jelentős késésekkel és hiányosságokkal történik.

PÁR FONTOS FOGALOM

- *személyes adat*: az érintettre vonatkozó bármely információ
- *egészségügyi adat*: egy természetes személy testi vagy szellemi egészségi állapotára vonatkozó személyes adat, ideértve a természetes személy számára nyújtott egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó olyan adatot is, amely információt hordoz a természetes személy egészségi állapotáról (az egészségügyi adat egyben különleges adat is)
- *adatkezelés*: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége (gyűjtés, felvétel, rögzítés, rendszerezés, tárolás, megváltoztatás, felhasználás, lekérdezés, továbbítás, nyilvánosságra hozatal, összehangolás vagy összekapcsolás, zárolás, törlés, megsemmisítése), az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők rögzítése;

ALAPELVEK

ÉLSZÁMOLTATHATÓSÁG

- Az adatkezelő alakítsa ki azokat a belső szabályokat, folyamatokat, mechanizmusokat, amelyek a rendeletből fakadó kötelezettségek teljesítéséhez szükségesek, másrészt képes legyen a megfelelés bemutatására.
- Minden adat, adatkezelés esetében folyamatosan kell megfelelni az adatkezelési elveknek, az azokból fakadó jogi és szakmai követelményeknek.
- fordított bizonyítási teher: a szervezetnek kell igazolnia, hogy az adatkezelése megfelel a szabályoknak, elveknek.

ÉLSZÁMOLTATHATÓSÁG

- a kezelt személyes adatok, az adatkezelési feladatok tételes és folyamatszerű felmérése, a hat alapelvnek való megfelelés igazolása és ennek dokumentációja,
- az adatkezeléssel kapcsolatos tájékoztatások, hozzájárulások dokumentálása,
- az adatkezelés folyamatainak kockázati elemzése,
- a kockázatok elhárítására tett intézkedések rögzítése, az adatkezeléssel kapcsolatban álló szervezeti szabályzók módosítása, illetve egyéb intézkedések megtétele
- adatkezelők kijelölése, adatkezelésre jogosultak nyilvántartása az adatkezelési jogkörök pontos rögzítése,
- az adatkezeléssel kapcsolatos panaszok, adatvédelmi incidensek kapcsán tett intézkedések naplózása,
- rendszer működésének folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata.

MAGYARORSZÁG JOBBAN TELJESÍT

MA MEGUGROTT AZ EGY
FŐRE JUTÓ GDPR.

SANYI A BAGOLY

JOGSZERŰSÉG

- a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
- b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
- c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;
- e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;
- f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

JOGSZERŰSÉG

- Szociális szolgáltatások esetében a legtöbb kezelt adat az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges; de egy időben érvényesül a szerződés teljesítéséhez szükségesség (megállapodás előkészítése, megkötése, teljesítése).
- Hozzájárulás???

 - Szociális munkához szükséges adatok – elsődleges támogató környezet, intézményi kapcsolatok állapota, kiterjedtsége.
 - Egészségügyi adatok?
 - Jogszabály által elő nem írt

ÁTLÁTHATÓSÁG - TÁJÉKOZTATÁS

- A személyek számára átláthatónak kell lennie, hogy
 - a rájuk vonatkozó személyes adataikat hogyan gyűjtik,
 - használják fel,
 - azokba hogy tekintenek bele vagy
 - milyen egyéb módon kezelik,
 - hogy a személyes adatokat milyen mértékben kezelik vagy fogják kezelni.
- Az átláthatóság elve megköveteli, hogy a személyes adatok kezelésével összefüggő tájékoztatás, illetve kommunikáció
 - könnyen hozzáférhető és közérthető legyen, valamint
 - hogy azt világosan és egyszerű nyelvezettel fogalmazzák meg.

SO... WHAT IS
YOUR PHONE
NUMBER?

I NEED TO SEE
YOUR GDPR
COMPLIANCE
FORM FIRST.

CÉLHOZ KÖTÖTTSÉG

- Személyes adatok gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történhet, és azok nem kezelhetők ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon.
- Személyes adatok csak abban az esetben kezelhetők, ha az adatkezelés célját egyéb eszközzel észszerű módon nem lehetséges elérni.
- Haladéktalanul törölni az érintett személyes adatait, ha az adatkezelés célja megszűnt, vagy az adatok további kezelése már nem szükséges az adatkezelés céljának megvalósulásához (jogszabály alapján jogviszony megszűnését követő 5 év!).

CHUCK NORRIS MINDIG IS
MEGFELELT A GDPR ELŐÍRÁSOKNAK

MEGFELELT A GDPR ELŐÍRÁSOKNAK
CHUCK NORRIS MINDIG IS

ADATTAKARÉKOSSÁG

- Az adattakarékosság elve szerint a kezelt adatoknak
 - az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és
 - relevánsak kell, hogy legyenek, és
 - a kezelt adatok körét és a kezelés mértékét pedig a célhoz szükséges minimumra kell korlátozni.

Tudni kell, milyen adatra, információra – mikor, meddig és mire van szükségünk!

Nincs adatgyűjtögetés!

FEJFÁJÁS TÍPUSOK

Hipertónia

Stressz

Migrén

GDPR

PONTOSSÁG

- Pontosság elve: a személyes adatoknak pontosnak és szükség esetén naprakésznek kell lenniük; minden észszerű intézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy az adatkezelés céljai szempontjából pontatlan személyes adatokat töröljék vagy helyesbítsék.
- Helyesbítéshez való jog: az érintett jogosult arra, hogy kérésére az adatkezelő indokolatlan késedelem nélkül helyesbítse a rá vonatkozó pontatlan személyes adatokat.

**"Nem tudom, ki maga és azt sem, mit akar.
...és a GDPR miatt soha nem is fogom megtudni"**

KORLÁTOZOTT TÁROLHATÓSÁG

- A személyes adatok tárolása a lehető legrövidebb időtartamra korlátozódjon.
- Az adatkezelő törlési vagy rendszeres felülvizsgálati határidőket kell megállapítson, ezt az adatkezelésre vonatkozó belső szabályozásban rögzítenie kell.

**ÁLLJ ÁT A SÖTÉT OLDALRA!
KAPSZ INGYEN ADATVÉDELMI IRATMINTÁKAT**

INTEGRITÁS ÉS BIZALMAS JELLEG

- személyes adatok megfelelő biztonsága,
 - az adatok jogosulatlan vagy jogellenes kezelése
 - véletlen elvesztése,
 - megsemmisítésével vagy károsodásával szemben
- Intézkedések
 - Technikai
 - Szervezési - folyamatszabályozási

INTEGRITÁS ÉS BIZALMAS JELLEG

- Fizikai integritás
 - Ügyfélterek és adminisztrációs terek elválasztása
 - Adatok (helység, szekrény, stb.) zárhatósága, fizikai védelme
 - Elektronikus adatok védelme (jelszavak, jogosultságok kezelése, biztonsági mentések)
 - Privát és hivatalos eszközök elválasztása
- Szervezési – folyamatszabályozási integritás
 - Jogköröket, feladatköröket, adatkezelési folyamatokat személyre (munkakörre) szabottan meghatározó belső szabályozás.
 - Folyamatos ellenőrzés, visszacsatolás
 - Adatvédelmi incidensek megfelelő kezelése

ADATVÉDELMI INCIDENS

- Az adatvédelmi incidens az adatbiztonság olyan sérelme, amely
 - a továbbított, tárolt vagy más módon kezelt személyes adatok
 - véletlen vagy jogellenes
 - megsemmisülését, elvesztését, módosulását, jogosulatlan továbbítását vagy nyilvánosságra hozatalát, vagy az azokhoz való jogosulatlan hozzáférést eredményezi.
- Az adatvédelmi incidens megfelelő és kellő idejű intézkedés hiányában
 - fizikai, vagyoni vagy nem vagyoni károkat okozhat a természetes személyeknek,

ADATVÉDELMI INCIDENS

- Az adatkezelő ...az adatvédelmi incidensekről és az érintett hozzáférési jogával kapcsolatos intézkedésekről köteles nyilvántartást vezetni (adatkezelői nyilvántartás).
- 72 órás bejelentési kötelezettség – kivéve meghatározott esetekben.
 - az adatvédelmi incidens jellege, az érintettek köre és száma,
 - az incidenssel érintett adatok köre és mennyisége,
 - adatvédelmi tisztviselő, neve és elérhetősége,
 - az adatvédelmi incidensből eredő, valószínűsíthető következmények
 - adatkezelő által az adatvédelmi incidens kezelésére tett vagy tervezett intézkedések.

ADATVÉDELMI INCIDENS?

ADATVÉDELMI TISZTVISELŐ

- KELL!!!
- Az adatvédelmi tisztviselőt szakmai rátermettség és különösen az adatvédelmi jog és gyakorlat szakértői szintű ismerete, valamint a feladatok ellátására való alkalmasság alapján kell kijelölni – NINCS KRITÉRIUM, de elvárás a szociális ellátórendszer ismerete.
- Egy adatvédelmi tisztviselő több szervezetnél is dolgozhat.
- Nincs a foglalkoztatási forma meghatározva – saját alkalmazott, mb. szerződés, vállalkozási szerződés is lehet – összeférhetetlenségre kell figyelni!

ADATVÉDELMI TISZTVISELŐ

- A tisztviselőt be kell jelenteni a NAIH felé!

- Feladatok:

Adatvédelmi Tisztviselő Bejelentő Rendszer

- tájékoztatást nyújt az adatkezelő részére (írásos, belső továbbképzés, stb.).
- figyelemmel kíséri és ellenőrzi az adatkezelési jogszabályok, belső szabályzatok érvényesülését,
- közreműködik a belső szabályzatok megalkotásában.
- az érintettek jogaik gyakorlásához kapcsolódóan az adatvédelmi tisztviselőhöz fordulhatnak
- kivizsgálja az érintettek panaszait és kezdeményezi az adatkezelőnél, a panasz orvoslásához szükséges intézkedések megtételét.
- Az adatvédelmi tisztviselő együttműködik az adatkezelés jogszerűségével kapcsolatos eljárások lefolytatására jogosult szervekkel és személyekkel.

ISMEREK EGY NAGYON JÓ GDPR SZAKÉRTŐT, DE
NEM MONDHATOM MEG, KI AZ...

BELSŐ SZABÁLYOZÁS

- SZMSZ
 - Adatvédelmi tisztviselő feltüntetése
- Adatvédelmi – adatbiztonsági szabályzat
 - Teljes körű, kiterjedt szabályozás
- Iratkezelési szabályzat
 - Információs folyamatok szabályozása
- Munkaköri leírás
 - Munkakörhöz, személyhez rendelt feladatok, jogosultságok
- Szerződések
 - Külső szerződők – adatokhoz való hozzáférés, szabályok
- Kliens tájékoztatók
 - Szolgáltatás specifikus leírások !!! Nem elég a megállapodásban szabályozni!

KÖZPONTI ELEKTRONIKUS RENDSZEREK

- A szolgáltató, mint adatkezelő felelőssége a rendszerbe való adatfeltöltésig tart – onnantól a központi elektronikus rendszer üzemeltetője (adatfeldolgozó) a felelős.
- Az egyénileg használt adatkezelő szoftverek alkalmazásáról a klienseket tájékoztatni kell, ez esetben az adatkezelő és adatfeldolgozó is a szolgáltató.

Megállapodás
előtt

- Adatfelvétel a kérelemhez kapcsolódóan
- Tájékoztatás az adatkezelésről !

Megállapodás
megkötése

- További adatfelvétel
- Tájékoztatás az adatkezelésről !

Szolgáltatás
időszaka

- Adatok pontosítása
- Időszakos adatszolgáltatások (szociális rászorultság, jövedelem)

Lezárás

- Adatok tárolása a szükséges időtartamban
- Adatok törlése

ADATKÖR - NYILVÁNTARTÁS

- Kérelmező természetes személyazonosító adatai, TAJ
- Kérelmező telefonszáma, lakó- és tartózkodási helye, értesítési címe,
- Kérelmező állampolgársága, bevándorolt, letelepedett vagy menekült, hontalan jogállása, a szabad mozgás és tartózkodás jogára vonatkozó adat,
- Kérelmező cselekvőképességére vonatkozó adat,
- Kérelmező törvényes képviselőjének, a kérelmező megnevezett hozzátartozójának neve, születési neve, telefonszáma, lakó- és tartózkodási helye vagy értesítési címe,
- Kérelem előterjesztésének vagy a beutaló határozat megküldésének időpontja,
- Soron kívüli ellátásra vonatkozó igény
- Ellátás megkezdésének és megszüntetésének dátuma, megszüntetés módja, oka,
- Jogosultsági feltételekre, az azokban bekövetkezett változásokra vonatkozó adatok, különösen a szociális rászorultság fennállása, a rászorultságot megalapozó körülményekre vonatkozó adatok,

ADATKÖR – TÉRÍTÉSI DÍJ

- **Nagykorú személy**
 - Önálló jövedelmek – jogcím, összeg
- **Kiskorú**
 - Háztartásban élő személyek
 - neve, születési ideje
 - Jövedelem jogcíme, összege

ADATKÖR – GONDOZÁSI TEVÉKENYSÉG

- Név
- Szociális segítségnyújtás típusa, tartalma
- Cím adatok (szállítás)

PROBLÉMA

KI MIT LÁTHAT A GONDOZÁSI NAPLÓ, MENETLEVÉL,
SZÁLLÍTÁSI ADATLAP ALAPJÁN?

EZEN KÍVÜL...

- Ki, kivel, miről beszélget, amit mások is hallanak?
- Nem hivatalos egyeztetések a kliens érdekében e-mailen, telefonon, személyesen...?
- Belső használatú egyéni adatlapok rendszere?
- Szociális ellátáson kívül eső szolgáltatások

ADATOK, NYOMTATVÁNYOK, ADATSZOLGÁLTATÁSOK
MINDENHOL, AMERRE NÉZEL

PROBLÉMÁK

- A szociális ágazat jogszabályi háttere, adatkezelési rendszere részben alkalmas a GDPR alkalmazásra.
 - Vannak hiányosan szabályozott területek
 - Maga az ágazati adatkezelés nem feltétlen GDPR kompatibilis
- A feladat adott, az erőforrások nem... (megszoktuk?)
- Konkrét szabályok helyett szemlélet
- Űrlapok és adatszolgáltatások tengere
- Rendszeren belüli adatküldések, átjárhatóság kérdése
- Hatósági gyakorlat?
- A személyes kapcsolatra épülő kliens-segítő bizalom vs. A formalizált, erősen bürokratikus adatkezelés.

PROBLÉMÁK

- Kliens nevében való eljárás, illetve az ezekhez kapcsolódó adatkezelések. Hivatalos ügyekben az ügyintézéshez adott meghatalmazás alapot ad az adatkezeléshez.
- A szociális szakembernek egyik feladata, hogy folyamatosan adatokat, információkat gyűjtsön, mely a megfelelő segítségnyújtást megalapozza.
- Pontosság: mihez kezdünk az eltérő tartalmú adatforrásokkal?
- Adatbetekintés szabályozása
- Törlés: csak akkor lehetséges, amikor semmilyen más folyamat nem támaszkodik az adott adatra.

The background is a solid dark blue color. In the four corners, there are decorative white line-art elements that resemble circuit traces or a stylized network. These lines connect to small white circles, creating a sense of connectivity and technology.

A GDPR nem külső szabályok követése, hanem egy szemlélet. A GDPR alkalmazásának lényege nem hosszú és összetett szabályzatok megalkotása, hanem a szervezet működésének, folyamatainak megértése, átlátása, áttekinthetővé tétele.

Hasonszörű Edward, piréz filozófus